

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Ellida Ohlsson*
 Härad: *Vemmenhög* Adress: *5 Lönestorp, Skurup*
 Socken: *Skurup, Lönestorp, Gäddelöv m. fl.* Berättat av: *olika personer se saml.*
 Uppteckningsår: *1941.* Född år *.....* i *.....*

<i>Hållande av bostad i bostadshuset.</i>	<i>s. 1-5.</i>	<i>ctn. I: 1.</i>
<i>Loupstads i fähuset.</i>	<i>s. 6-10.</i>	<i>ctn. I: 3.</i>
<i>Kvinnans andel i gårdshushållets</i>		
<i>arbete o. i jordbruket.</i>	<i>s. 11-31.</i>	<i>ctn. I: 7.</i>
<i>Skän som lardugårdsarbetare.</i>	<i>s. 32.</i>	<i>ctn. I: 10.</i>
<i>Merinderwärdigt arbete.</i>	<i>s. 33-42.</i>	<i>ctn. I: 15.</i>
<i>Arbetsbyte.</i>	<i>s. 43.</i>	<i>ctn. I: 16.</i>
<i>Karta ^{över} där uppt. har sina upp-</i>		
<i>gifter ifrån.</i>	<i>s. 44-45.</i>	

Hållande av bruket i Söringshuset

1. A Byden gård kan ej angivas då sederna varit allmänna för större områden för 3 a och hela härader. För 3 b kan med bestämdhet angivas tryckställen i Sillerjö socken: Gårdar för år 1850 till 1870 tals.

2. En exempel kan nämnas Per Larsson (död mkt 1890) som vid uppgörelse tid 1850-70 gjordes boeri till Sillerjö: var i den ekonomiska ställning som var allmän för personer: denna ställning vid denna tid. Just i Söringshuset har gjorts ett gammalt bruk på ett sätt som längre än på andra platser i går och de ofta på skiften på andra men det gäller tidsbestämningen. Det är denne Per Lars son Ola Persson (född 1855 död 1939), min vän som lämnat uppgifter om denna. Övriga uppgifter kan jag jämföra med min mor Hanna Bergkvist (f. Persson år 1842 död 1926). Hon var född i Söringshuset och på samma plats som föddes, men tjänade i sin ungdom på olika platser: härader därav ett par år i Söringshuset och på i Söringshuset och i m: 25 Söringshuset (från 1870-1884). Det är i huvudsak dessa gamla uppgifter som ligger till grund för min uppgift.

105/122 cd

av
j

3. i Thysande as gäss i stugan.

Omkring 1850-talet i fram på 1880-talet fanns, där man höll gäss, ö det var ganska allmänt i stugan gäsbänken där gässen väpte. Den stod itland innanför Stugodönen men visst inte alltid, då jag hört gamle berättat att gässen kommo spänkulerande Fväs över golvet raka vägen till gäsbänken vid mörkta väggen, i så fall vid kirkodönen oberödda av vatten som försiggick i stugan. Där kan den också i onstaka fall kunnat gå uti korn även långt efter det den uppgift var slut, eller till nyare inledning i mibling ordades, här i sydöstra delen av Wennerbergs härad, på 1880-talet i kanten av skogsbygden något senare, på 1890-talet. Men för ha i åtanke den skarpa skillnad som uppstod i allt tillhörande vid övergången från en generation till en annan i genombruttnaden på 1880-90-talet.

Gamla seder i bruk hade kvar i husen så länge de gamla stod för styret i undanför sig, och ända in på 1900-talet i motsatsen vara i hög grad i ögonen fallande, därför kan

Lund
J.H.

uppgifter på denna två jämföra ganska motsägande
berättelser om uppgiftskällorna. Helt olika sedan i bruk, arbets-
metoder: redskap ha funnits i brukats jämsides i någon
okäntlig uppgift, absolut tillförlitlig för oss två: visst
starkt av befolkningen är omöjlig att lämna. Därför är
det med verklig heta överensstämmande när helt olika saker
försjätas in i varandra när det varit tiden 1880-1900.

Så var det med inredningen i stugan i det lilla gästställe
i dess användande för rätt ändamål eller endast en sitt-
plats.

3. Så vet jag att ända in till 1860-70 fanns snitts
hönser, 5-6 stycken på en pinnare snett: en hön av
förestugan på trappstegen i lillesjö-räcken i Gäddstör
var det i fört påminde Ola Perssons följande hem i hans
barndom. Så var det nog tämligen säkert varit även
när partiet något längre tillbaka: tiden i husmannsställe
då någon särskild plats för dessa djur ej fanns vid den
nämnda tid, utan de inhyllades om det passade sig i tröskor o.d.

se vidare m
Trappstegen i Lands-
måls arkivet (m. a. h.
"Trappstegen i lillesjö-
räcken i Gäddstör")
a. j.

arkiv
gj

När tornsen rutto i förtugan kunde gott tyggen väcka
när ingen kunde fanns att rätta sig efter. Jag vet att det
verkliga jäckkommit på på 1840-talet, när man skulle
upp i vana i gårdar för att tiska på 4 på någon, när
man gick till vana i Skärbyholm och en av min vänner
förfader blev en tuppen nämnd för tidigt ärtad, han gal för tidigt.

Detta om vad som var regel angående lussdjur i förmög
5A Var det så ett lamm som blivit fött i köld i kottade
övinger kallt i förmuset i ett hus av färbuset. Jag såg ut
att komma bli vid liv, tog det in i vänder upp i stugan,
i förtuler det snart eller ej godtids av färbuset, vilket ofta händer,
utan förtuler dagga-lamm fick det till en bräja för att bli
vid liv, i senare därefter att det fört sig vid människor,
fött tillräde till stugan. Även en giss kunde vederfara
det samma. Dessa djur sades vara uppfödda inne i förtuler
människor liksom en hund.

Det var jäckkommit på som jag vet om från 1830-talet, då
en dräng i en gård här (N: 25 Skerup, 40 tla) under lammningstiden

Upp
fört

Tig kunde om de lamm, som annars skulle gåt en säker död
 till mörtes i det dragiga kalla mörka jättemörket, värmda upp
 dem i värmda dem i stugan. Tills de kunde reda sig själva.
 De kunde då bli hans egendom, men nu är att märka
 att han var tjänare i gården, men det var ju ändå så att
 det inte var något underligt att djuren trog in i stugan. I så
 här man gjort i mästaren in i tid som jag minns.

Angående hundar i katter här kanske nämner att en mindre
 hund oftast fanns, som hade fått tillräckligt till stugan
 även när hundhund fanns, som aldrig kom in.

Beläggande katterna ha till vitt skilda uppfattningar
 fanns. På vanliga ställen ha katterna fått gått ut in
 medan i andra platser katten aldrig fick komma in, o
 då har efter vad jag kan utmärka alltid varit. Vid iskrädd
 skedades alltid katten ut, då det allmänt troddes att
 iskan drog efter honom.

B. Laren arke för hirs i gås tider 1856 - 40, för smidjan i rikt vägen
 D. För 1850 var det lika dant, efter 1901 annorlunda utom i den
 und antag / all.

Sooplatz i Jämsen. Benämningsslag

var visst inte skönt i denna st.

1 A. I gårdarna i Allarp i Gårdsby i länge som de då var
var drängkammaren anordnad i Jämsen, så i en gård som
på 1850-60 talet innehades av enendato eller korvins-
brude under Näs byholm.

B. Allarp 2:2. Att ange närmare uppgift i d. lita sig g. g. för
di det förändrats under årens lopp, men dåvarande innehav-
aren Anders Andersson (2. A) var i god ekonomisk
ställning (2 B)

B. b. De friga betörda fallen är allmänna för orten i sin
helhet, sydöstra delen av Wammens län härad.

3. a. I gårdarna här i Länstry i i södra delen av Skurup
var drängkammaren för sig själv, ofta i det kallaste kömet
som fanns i den kring byggda gårderna, med öppna gluggar, som
de små ypte in, men i Gårdsby, åtminstone i ställen i
Allarp var vid mitten av 1800-talet i samt 80-talet
drängkammaren en arbetsställe av ställe. Fanns där före

se skiss av
gårdens plan
målplan
(märkt gård i som
gårds byggen)
a. 3

denna ej kallas stänga, utan drängarna skulle komma hita
vad som förbyggick i stället på natten. Hitta av djur kunde
ej tillräckligt lutas. Denna anordning tjänade ännu som
selkammare. Eldstaden var stenkälar, i sidan fanns ej i
någon drängkammare i midnatt i Tärket var ej ovanligt.
Vanliga sängar fanns men även sådana som var så långa
att man kunde ligga "slä-futtes" i dem d. v. s. med fötterna
emot varandra. Modersar var okända, man hade hal-
men till; alla sängar såväl ute som inne ända in till
rekelstiftet i delvis in på 1900-talet bland de äldre. Säng-
dynor i lappstucke värda att hessa eller andra säng-
täckor till dränga-hus sängens utrustning var den hade sin
plats.

4 A. De först nämnda drängstugorna i annan del av byggen
dessa ha funnits samtidigt, men om de tillkommit i sam-
band med husbygget på 1850-talet är av nyare datum
än de beskrivna, eller de brukats samtidigt o kända hem-
ma i var sin ort har jag ej med säkerhet uppg. Den

B. Först nämna Typen känner jag endast från övergångsbyg-
den på 1850-60-talet, men den senare har varit bruklig
här in på 1900-talet, den föra hos godsens ännu bön-
den senare hos jätsägande som byggd på 1850-60-talet.

C. Om vanligheterna kan jag ej yttra mig då det ligger så
långt tillbaka i tiden att jag endast känner antika
genom min svärfars beskrivning. Den senare formen som
nämnt allmän här i Skunne, Lönstorp m fl. socknar.

4A. Så här för öfrigt anföras att endast släktingar i an-
föranter på besök berbergades i stugorna, där säng-
platserna ej var flera än som var avsedda för värd-
folk i man fick tränga ihop sig i dessa när släkten
stannade över natten, endast stugan var försedd med
eldstöd till på 1870-80-talet bara-kammaren, i de
ställen där man ville kalla sig lito för mer än andra,
försågo med pruttiga.

4B. Ringbändade kontorekare - handlande s. s. sked-
i pumpamannar, västgöta-kvaller kunde visserligen ibland

ha sitt tillhåll på bestämde ställen, där en sängplats
fanns för dem i rummet bakom stugan. "Västari" som sakna-
de eldstad, men i regel fick de kringvandrande till-
fälle i uthusen i vinterhalvåret i stallet i jåhus i tis i spiltan.

Så vet jag genom min mor att en kringvandrande göring,
en väl ansedd man, som brukade regelbundet komma
till ligg tiderna med ena på 1890-talet, låg i stallet
på nr 25-huset där hon då tjänade. Hon berättade
nämligen att hon, när hon mjölkade om morgonen, undrade
om "vårdas-mannen", så kallades han, snart var vakor, ö-
blev surper när en röst kom från hans plats, om hon inte
trädde här var man om söndagarna med.

Så togs enligt samtida uppgift som en sakt sakt att
inbryngarna skulle följas i "lån"-jåhuset när det var ligg-
dagar, de fingo en särskild dygn eller ett tiert-facks att
höja på ryg.

5A Vid inträffande sjukdomsfall eller när man väntade
tillräkning bland djuren låg man även där. Därgarna

Varo i regel i äldre tid mäna om att smädjuren skulle bli vid liv, så kunde de åtminstone ibland påson den fört nämnde de ängor på 2: 25 skum, ha ett dags provision eller tiende av smädjuren, lamm i kalvar som ett tillskott till den lilla lönen.

B. Li var det under 1860-70-talet, men hur pass vanligt det var kan jag ej säga. Kan ske för denna mäntet om djuren ses i den synpunkten att tjänarna stannade så länge i tjänsten i värdade sig om husbondens djur. ägo delar om ringa ägna.

D. G. i. Jak finns ~~hög~~ ingen gräs bakåt i tiden, men framåt slutar det när nya åsikter runna in.

G. A. Uppgifterna är sådana som jag angående de första uppgifterna från Gärdsbo jäth som är min mormor Ola Persson som var född där, i de senare uppgifterna i öfrigt som jag jäth som är min mor som var född i värdade i Skurup.

Sven Torg d 30 aug 1941 Elida Ahlström född 1889

Hoimans andel i gårds hus hållts arbete och i jordbruket.

- 1 A. Här medlem minnades sedan i butik som gemensamma för större delen av häradet, kanske för hela varken.
- B. ingen särskild närmare bestämning plats kan angivas. Endast från Pimlinge, Boringe i delvis Pimlinge härad jag inte angående här framställda frågor.
- 2 A. Uppgiftslämnarna ha varit dels sådana som själva tjänat i sin ungdom på olika platser i häradet, dels i L. Öby, där här i Lönneby i Skump, dels ha det varit sådana hemman som sö. döttrar som fått hemman men gått på arbete (Fide lör) i så till exempel gård i Gärdsby i arbetet i bönderna dess omlopp.
- B. Den ekonomiska ställningen har varit småfolkets under tiden 1860 - 1900, Därför förändrades allt i småfolkets dagliga liv så kraftigt på 1880-90-talet att uppgiften av hushållens värde mest stå till sinna för mitten av 1880-talet.
- Jag vill ändå framhålla i detta sammanhang att gamla butik hållit sig kvar länge i t. ex. många delar av Skump; skogsskogs är här något som nu har samband med sockerets odling s. d.

3. Främst äro de alla husligt arbete könnerna, s. s. städning, matlagning, tvätt, bygga, matberedning, malning av gryn, spåna väsnad, handring av lin o. all, rönkad, stickning o. ljustickning. Om en egenhet för nämner att det var sed att främst all tväsnad, men på 1850-70 eller delvis ända in på 1880-talet, var snig spannmat skulle innan den fördes till könnerna, ugr träs - läggas in till stickning i bakugnen o. där snas i efter stickningen rengöras med salt. Detta arbete följde helt på könnernas lott, både att flytta den, stå in den i ugnen o. åter stå den i väcken o. binda för dessa. Särskilt kan man påstå att om den dåliga tväsen var bunden så dåligt för väcken att det gick upp flera gånger på vägen till könnerna. Detta bruk kan säkerligen jämnas åtminstone i hela södra o. västra delen av länet.

Vid bak var det, efter vad kan utspåras, sed att könnerna, efter, vid mindre gårdar, hus, husbonden, skötte ugnen, där ständigt i bakugnen skedd med lättbränd material, ris. På själva slätten eldade man även med kaln. Där man i

förväg ceste in en trokägla i ugnen (i mullerbyggen där itlig
 tillgång till träsågar) och satte eld i den, stötte krinnorna ditte i pass-
 de ugnen, som de ej förlorade den tillräckliga passning, men i det första
 fallet åtgärdade utrensandet av ugnen kan ingen säker uppgift
 lämnas om vilka som utgjorde den. Så kunde på ena stället krinn-
 folken stöta eldningarna, men männen skulle rensa ut, medan
 det på granngården var så att männen eldade men överlät
 utrensandet åt krinnorna, det var en jälskela såk att det
 skulle vara just så i båda fallen. Så blev, trots det att männen
 aldrig fick komma med sina kinder nära degen, bakständer
 ett gemensamt arbete.

Vid linbrytningen utförde männen den första styvaste bryt-
 ningen, krossandet av halmen. Törskningen eller rövningen av
 linet var även gemensamt arbete, där krinnorna hade att
 tillse att ej halmen blev för vändstätt behandlad.

I torvrossand var även arbetet gemensamt. Rullandet av
 torvrossen utfördes till största delen av krinnorna (offre i se-
 nge i att man, när byggen brötes, ställde på torvrossandes vid

Skript I d. 7

ACC. N:R. M. 7806:14.

4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

för unga år. Ståföreläsningar, jämman det i utöfningen av Trommassan af
föreläsare helt af kvinnorna. Det var i regel en särskild kvinna som
utöfnde detta arbete, ofta för flera hushål. Så var det även med
Trommingen af linor, vilket jag glömde att nämna. Det kunde
vara samma kvinna, ofta en äldre, som hade ståföreläset.
Via byggnaden af husen var klindandet en väggens kvinn-
folks-arbete utan undantag, månen utöfnde stömmen i gjen-
de till lutan, men kvinnorna smetade först det vid höverket
ofta vid Trolan, de hela gammelskapets kvinnfolk voro uppträdde.

Klippningen af järnen var helt kvinnfolks-göra, endast för
att jämkulle ett tungt stycke, djur tog man mansfolk till hjälp.

Färdlakterna kom stofta omkring af män och kvinnor i ömsom af kvinn-
na. Så var det på 1890-talet ganska allmänna män som so-
lirade djuren, förstär det seder tillåta försöka till, medan dessa
redan flödde i öppnade den. Så gick det till när min mor
Karna Bergkvist tjänade som piga på 1860-70-talet, hon slapp att
arbeta djuren först det hette att hon först göra det, men allt annat
gjorde hon själv. Både ut i d. Bedinge pådrades under d. d. d. d. d.

st!

att jag en hel skalle sköta en familj. Samtidigt kan det varit
med gästsläkten, men där kan ofta någon av husets folk varit specialiserad
i att arbeta djuren t.o.m. husbröden själv, och någon husman komma
Unga gifta kvinnor fingo aldrig under några omständigheter
bifrida vid eller förrätt. Någon slags slakt, skulle de vara med barn
skulle detta påfallande synas.

Angående riddens av linet äro uppgifterna varierande, möjligen
beror de på jättens storlek och en eller flera hade det då, men be-
räkningen av linet kunde jagorna till och från av deras samarbete
med nära nog lite av löftena vara sig. Till de jagorna hade sin öst
i det ingick i deras lösa.

Mjölkmången sködes helt av kvinnorna, alding av kallar. När det på 1890-talet började förhoppas att en eller annan karl lände sig mjölken i i yttursta mål/ale gjorde det här möden brände, skulde det alding/alest komma in att sätta sig tre kon ut så att någon sig komma nej då ledde kom in för att mjölken, det var nämligen efter ood jag själv minns på denna tid endast komma om de lände sig att mjölken i detta hett i det förordade för att g. till i ädlosa i behöva enlita på minnande.

Sekt I 2 7.

ACC. N:R. M. 7806:16.

6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Förän sköttes omvårdande av män o kvinnor, baserade på
gärdens ställe i tjänarstall som s.k. sysselsätter. På mindre gårdar
fick tjänstefolket sköta dem när de var ute sommetid. Pojken skötte
på samma sätt. Öfriga smådjur fölla nog i regel på sysselsätter
i kvinnors lott, men de stora pigorna föga g. för mycket församma
det "rättande arbetet" utan hade ett hallo de yngre till sidan o rykte
ett egendomligt brak in på 1870-talet (i skogsbygderna såhelt länge
eftersom jag tycker mig gissa) var att pigorna skulle trötta där
av och om knorr i hela lödagskretsen, vilket var rätt allmänt.
Kvinnornas arbetsredskap. Grejorna för renhållning inomhus-
krastar - kästar. bestar = brusta i skogsgrön. Skurning av
golv var under tiden intill 1880, i delvis länge, endast små.
Täpans förekommande då tegelsten var förhållande i de
trågola i tegelstensgolv som fanns i likhet med tegelsten
spades = fjäder i sandades i åtminstone i enst riket
Det, till sanden bestod med hacket ene eller botten
För att vara på sanden, som hämtades vid Österön, det
var en mil att köra, spade man, så länge det lät sig göra,

ots!

Leikt I d. 7

ACC. N:R. M. 7806:17.

7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

det skiep som samledes på golvet, med lätt hand som
sander vi att denna stannade kvar. Det kunde gå hela
veckan om man var försiktig i hade ont om material
dessa betydligt yngre tidde stigen sig på söndagsmorgonen,
myrändad, stöda i med vitt lekar som såven i söndags-
träket över den uppbäddade sängen. Så var det i mitt eget
hem på 1890-talet, sonar brödrol. (Ursäkta uttalen!)
För trätt hade man bittlan - hela balja - bäl, valk - flage
klapp - trä - träsk i klapp - brä - tröst - fanns i inners d
bittel - kelomur sätter luset i första bittel på tesoten -
hels - från som den öppna eldstaden i skorstenen.

Så kunde två kommersas arbetsredskap byggas i
handkerken, såll i drift - trög - drift - trög i pan - pan - pan
händer, spinn - rock i vår. Händerna kunde dock även ka-
teras av män som oss invalider. Så vet jag en man på
färdighuset i tröst som gick, men som var en
mästare i att bilda ut i baddade i gäddarnas primor-
nöt i naturens ersättning. När, syning, bomsprunnen

ryhöa, sat, sat, system i rybaron eller ry-stem och
eller jäm med stoppad dyra: puda att jästa arbetet i, allt
linne ryddes på nämligen i hemmen för hand. Den första ry-
skin för linson jag vet om som kom i bruk bland menige
man kan man ganska säkert bestämma till 1870-talet, men
längre senare har allmogekvinnorna rytt rite linne för hand
med undantag för lyxvarer. De var min svärmor Hanna Pers-
son första linsömmerskan med maskin på Näsbyholm gods, men
det var endast undantagsvis bindande för de på 1870-talet.
Maskinen finns i vår ägo: är oskadd.

1850-70 ryddes all linson för hand. Till större delar i hemmen
1880-90 övergick man så småningom till maskinarbete i
specialisering. Efter 1890 har sömnaden blivit mer och mer betrad
Hälsömnaden har varit ganska betrad alltid, men för kvinn-
plaggens del under denna tid, främst på 1870-80-talet, blivit
färdigjuten från manliga till kvinnliga utövare. Bruk som
någon del ha fortplantat sig på de högre stånden i mått.
i mötets och observerats olika beaktande på olika individuell

Seht. I L. 7

ACC. N.R. M. 7806:19.

7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

inställning hos allmogens kvinnor, somliga övertyg i anseende
det nya modet, andra hölls fast vid det gamla livet så, såpass
kan inga exakt till angivas för målet.

Stumpsticker - husspinnarna hände främst de äldre
kvinnorna till, de sticker - i regel alltid, men även de yngre
sticker, ofta i körlingen, då det kunde göras utan ljus, samt
mellan andra systror, då man aldrig fick vara upslott
Man "gjorde kross" på lediga stunder.

Grejen för spjerring i lagning hände helt kvinnfolken till
i det en annan skam om man folken var krossiga om en stor skam.

Baktrög: brödsoda samt leran för tätande av ugnen
största av kvinnorna, men leran kunde göras till en kullarne
och g' alltid den fick man ha inne om vintern, så man g' var
utan när man var frusen, då en en sak som kvinnfolken kunde
jo ha: åtsaka.

Glöden, brytarna, undantagandes den stora den krossningen i fri-
sta hand utlöses, skakt-för i käcklan hände kvinnfolken
till, i det arbete som hände ihop med bakning i brytning av den

Skrt I L 2

ACC. N:R. M. 7806:20.

10

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

var gemensamt arbete på flera instå. Rörningen eller trösk-
ningen av linfrös utfördes av kvinnor i mån gemensamt, då
när lin tröskades med stora kvinnorna skulle se efter så man
händskades varligt med de samma i jämsa samlade ilop det.
I Tröskningen, där man hjälptes åt alla hade framman de hjälps
var det hjulbåren - kullebröken till tröskan delar i slätte-skovel
kelt som sköttes av kvinnorna, så även inrestaken.

Vid klimander av ett nybyggt hus bodades alla piger
i husmans-kvinnor i grannskapet till klimegille. Redskapet
var blotta händerna. Det mesta gemensamma klimande
jag varit om var vid byggandet av ett hus i 2:24 klump
vid bröjan av 1880-talet, men då måste man taga sig av de
äldre kvinnorna, de yngre visste inte hur det gick till.

Detta bevisar ju att man då i allmänhet rörgivit detta bygg-
nads sätt, men också hur mycket man klime just vid det gamla
den gamla husman som var född 1818 var efter vad jag varit med
som "sak kunning", hon var gammal. Det föreföll i min barndom
som om klimander av bakenheten kom de gamla att i särskildt hög

obs!

Skt I L. 7

ACC. N:R. M. 7806:21.

11.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

god minnas gamla Tiedes kringgille, det var en sista rest av
vad var i deras ungdom varit allmänt bruk förenat med mylla
i mjölk.

På samledes kommar Tiedes kringgille de allen handades
Vid trätning av jären kunde karkarna vara behjälpliga.
De äro ibland på att på ett fängstyngt djur ibland i de klipp-
ningar, men kringgilla bär den, i saken jären utestående
av kringgilla. Det kom aldrig i fråga att man hade upp djuren
utan man lög på marken och klyppte. Det var pigornas arbete
i fjäddarna i man kappade gärna en bom som hängde med mest.

En belögg för vad den sagts i ären som belysning av de
varierande förhållandena vil jag anföra några uppgifter som
jag fått av min väninna Hanna Persson f. 1854 i Gaidelöf. Hon
kom en kort tid under 1870 till Tjänst i L. Bedänge i en gård där
det fanns tre tjänare, hon som var en flicka på 10-12 år
i en dräng. Flickan skulle sköta jären i smärgesterna, samt
alla löpande göromål i barnet i de mest allt roligt i aldrig
vara någon välbilja, upp kl. 4 om morgnarna i rent i säng, var

Skott I d. 7

ACC. NR. M. 7806:22.

12

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Färdigt titt i aldrig utförd. blev dragen ur sängen när hon ej
fannade vakna (så om det många städer om ej pigan gick mellan)
Pigan skulle skära mjölkningen, det hölls ej många år på den
tiden då man mest hade en på vegetabilisk produktion i
för öfrigt njunta på vintern i efter jul växa. En linneräcke
skulle hållas inte stå i vägen mer än en vecka. Så fördes det att
hon, i detta fall min svärmor, skulle smicka till räcke-pinnar
pinnar med ett kack: kacka att fästa räckorna med när
skulle lägga ut på blyan = att betas på gräset. Men vilka
re kommer färdighet här, men hon hade ingen aning om från
sin att det kunde komma ifråga då det ej brukades där.
Där, i även vad jag vet, gjorde man folken, oftast någon äldre på
målje med dem dessa pinnar som var välgjorda i gjordes från en
Titt är. När man så förde att hon när hösten kom skulle
slakta på flyttade hon. Man trodde att hon skulle slippa endast
hon stannade, men hon fästes att det var så, o att hon om hon
fästes sig, ej kunde komma ifrån det, det antalet ansåg hon nöjligt.
Drängen stötte hästarna i tröskade. En egendomlighet tyckte

obs!

Men om att man skulle ha gjort varje söndag i varje gäng var
det red att diängen skulle i: skrapa grytar, att både som dock
visst inte var skönt här: Skump: brenstorp. Det är såhär att
mycket gammalt bruk i omgivning är ej att benämningen för
diängarnas avskatning är betgräslämnings i tufftonde aflon
när de svängde kläppen härleda sig därifrån, de odes rånliga
de skrapa grytar. Jag kan välst framhålla denna egenskap, därför
att det på en egendomligt sätt ingrep i de kvinnliga mysterna, i
man vilkorligen undrar vad som tidigare dämmed, något var det.
Skump: brenstorp: de här nämnda gårdar gjorde endast vad
som fält den in i så här det varit under samma tid många stä-
der i jädra stättbygden i på rmliga ställen även: brenstorp
den brenstorna varit jädra gånge sedan länge tid till baka, om ej
den naturliga lögnningen i lusten att arbeta hos den enskilde in-
dividen gjorde att de ej tvivades utan arbeta. Så var det ej i min
svärs mors hemby Gårdstör, där alla var underlydande godsset i
rangskillnaden ej fanns: sådana god, alla var mina älskade
Bland de jädra gånge komde i en stället husmorslän ständigt

vara uppslöt med matlagning eller vid spinnsöken, medan en annan i samma ställning ej ens, såsom i L. Åby 1864, när min mor tjänade där, kammade rits eget hår eller ansade rits spåda barn utan övrigt det åt mellantiden - min mor, eller s. s. en matmor i Lindby, Skustorp 1870, tog ett enda tag vid julens måltidsbak.

Förändring i andra husets gamla kvinnor voro ofta särskilt skickliga i att spinna i trima rätad som fördes särskild omsorg vid tvärbakningen.

Ogifta döttrar spann i väder på sin hemgift, där de ej tidlos för goda för allt arbete (1870-talet o. framåt). Det gällde för såväl sängkläder i linne för hela året (delvis ända fram under 1890-talet) i hela huset, i även de hvar mans kvinnor, som genom sitt arbete voro kunniga till det, fingo hjälpa till med detta när bröllop ständade. När det tog sig husets eget föräls skulle detta åter ersättas i samtidigt förskott. Ju flere bröster med linne, säng- o. gångkläder (det renare endast för 1890) i hemgift i i det egna huset desto större anseende; det utgjorde

Sekt I d. 2.

ACC. N:R. M. 7806:95.

15

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

beviset för välmåga i huslighet. Därför arbetades ständigt för
att öka detta förvärd; en tid då utom hus arbetet för kvinnan
det hänfönde sig till hårten, postalisättning, - hockning
i upptagning i lurking av linnet, samt de gemensamma
arbeten som förut nämnts. Nog vet exempel på kvinnor, ända
in i sin rekelshet, som arbetat för att öka sitt förvärd. Men det de
inte haft mögen att äro deras ägodelar, emellan för att det skulle
finnas mycket vid byggteckning och efter dem i vid den kvinnan
de auktionen i så för att de skulle få njuta att äga det i se det.
Det var ej endast råghet och linne denne man kan nästan säga
man, gällde utan även klänningar.

Alltså var spinning på vintern, med undantag för julen då
ingen kringgåring och inte, i vårnad den övriga delen av året.
linnorna på värsidan, då det skulle på bleke för midson
man, i ylleväva, vadmål, väskor, dygner i. d. på sommaren
kvinnans städiga arbete - iiddens arbete, kvinnans städiga
arbete i bondgårdarna i arbetsdagar näckte från 4 på morgonen
till 10 på kvällen i vid måltiderna stodo på ena sin bror, dels

Skrt I d. 7

ACC. N:R. M. 7806:26.

16

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

För att för våra fjärdiga att rhynda till arbetet när de voro mätta
i de för att rätta ryggen. För att ytterligare belysa hur stor
husmodern var när det gällde arbetet: när vi och vi jag
anföra några ord av min mor som hennes husmor i Lindby
yttrar när hon råkade spåsa den trötkända "gubben". "Ja häls
gubben för de ska rätta sig av arbetet."

För husmanskrimmorna var spånad det huvudsakliga ar-
betet i deras förtjänst, de umede sig ofta knappast till för
det nödvändigaste, iscken gick jämnt. Ersättning utgick i
matvaror i en skäppa söd, ett pund-bröd; ett stycke fläsk som
ersättning för spånad av en knippa blånor = 20 skälpund = 20 kg.
Garnet omräknades i alnar i en krinna kunde spinna 2:2
100 alnar blå-garn för vintern om hon var skicklig, enligt upp-
gift av en ännu levande 91-årig meddelerska Hanna Persal:
Lindby, Lomstorp.

Vid vintern deltog alla ortens krimor, både gårdens egna
i kantverkare, knekt- i andra husmanskrimor, om de en
hade sina ställen, husets gästfräls kunde under fört nämnda

Skt F. L. 2

ACC. NR. M. 7806:27.

17

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Färdkåder kallas för gods och deliga. Liden högs av kalm-
na med lica i skutan sattes upp med rassa i bindas i kår.
var = nejor med låg kalm eller på förhand mudda band.

Rögen fogs upp direkt efter byggaren i band. I senare tid
fogs en upp medan en annan köring mudda band i band
mekaniska men i äldre tid, även efter 1840 gick endast en
köring efter varje kalm.

Här i åren fogs man in iög i Torskede till band som i förväg
färdigt av husets egne med när tiden var knapp med hus-
mans krinnorvar hjälp, muddades till band som räkades upp
i buntar, 60 band = 1 lass i varje bunt. Detta arbete var helt
krinnfärdigt göra, man "muddade i rassa upp."

När man här band så den muddades den först i förväg, band
lades på varje mek (ofta bangöra), sedan bandas hela fältet
eller också (nog nyare) muddade några medan andra band
i slätten s.s. i L. Åby hade på 1866 - Talei varje binduska.
När i kalm kårer med sig i muddade i band mot kalmen
som den var mek för mek. Detta förklarade min mor med att

mekarna här kommo att ligga så tätt på grunda av jorden
fridighet, men det var nog olika redovisningar på olika ställen.
Detta att ulla i brida säden var ett arbete helt för kvinnorna
och det för husmansställen kunde manna ibland hjälpa till
dock i allmänhet att sätta upp säden i skydd som ej för
kvinnans lott, de kunde, om de var lediga någon stund i den
kastade, släpa till lass men manfolken satte upp säden. Alder
hvar sin satte upp i bann släpade ihop.

Om åkrarna var rensade från säden gingo husmans-
kvinnor också i den brades åkrar, där de deltog i
stund arbetet i plöjde ak. Vars de flera kunde de, för att
ej gå i vägen i tv unnen för varandra, sin emellan dela
upp fältet. Dessa ak kunde de så ibland hjälpa hvar
i den egna ligan. Ty varje hus har sin lott. Det var det enda
tillfällen plejden gick i den husmanslaga där ej hvar
i den färdes ofta av kvinnan själv. Det var också de enda
tillfällen de någon färdes av kvinnan i vägen som ej
ansände den tog hon ligan - slagen, der var hon manna

ett område.

Ännu ett arbete på kanske minnes-klippa tak.
När ett nytt kalktak lades i stuglängan brukade kvin-
norna åtminstone ibland klippa av de nedhängande sken-
för att på taket stått på insidan. Man kunde då även ha
grammens kvinnfolk till hjälp när det gällde en hel ny länga.
Vid gödselkörning kunde de yngre pigorna på deltaga
genom att stå på fältet spida i de sönder körorna
eller köra emellan, när man körde med tre hästar.
Desse arbeten var i vissa fall utjämt av kvinnor i. Tid
som jag minns, på 1890-talet här både. Meny. H. Börsen i
Svenstorp.

Kvinnorna stötte som nämnt mjölkningen & mäsken göds-
ling & fodring undantagandes saltgödslingen, som kvin-
norna skulle utföra. Det var nämligen så att böna med
bestående mjölkare skulle ha salt & detta skulle ges in.
Stoppas i dem ett visst mått.

4. Lada gödsel arbetet var således ett gemensamt arbete, men

kvinnor: män hade bara sina bestämda sysslor i hunden som skulle fodra i kvinnorna som skulle mjölka. Jämföras är för att fullgöra sin rätt. Vem av husets folk som vi utförde dessa sysslor beordrade på stallets ställe. Man i huset i de minsta i husmanställen där kunde huset vara mannen som borta helt passera hem. På några ställen sköttes djuren av pigorna & drängen eller mannen. I de större skötte pigorna i syssels-pojken dem. Flyttringen är tyvärrade djur sköttes dels av de kvinnliga dels av de manliga invånarna beroende på arbetsförmåga.

Förrikt är arbetsfördelningen beänd: det föregående.

- B. Det är de vanliga formerna som beskrivits därjämte angivits i texten i samhällets ställningen har varit den för folk som angivits från husmanställen upp till 100 tido ställen, bondeklass.
- C. Samarbete har varit vanligt: de folk som angivits, men gränserna voro mycket skarpa och i vissa dagar vilket även framgår av texten.
5. B. Efter 1890 har undan för undan en uppbyggnad av grän-

SkT I d. 7.

ACC. N.R. M. 7806 : 31.

21

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

rensa mellan manliga i kvinnliga sysslor skett, liksom
måla bios föringen helt i källor förändrats.

- C. Åtgärder utspunget är inte goda att säga några de
gamla bruk ha fastlovat från äldre till än någon minas.
i nyare rader i o. n. industriens genom brott 1880-90-talen.
- D. Någon förändring från tiden före 1850: Till denna tid kan
g. sparas, men efter 1900 är det anordnande.
6. Som sögsmän har jag haft mina gamla anförvanter från
min mor Hanne Bergkvist född 1842 ö. död 1926: Hennes
min syster född 1855: Händels ö. död 1939: Hennes
min syster Hanne Persson född Helgeson 1854: Händels
ö. död 1941: Hennes ö. död 1892: Händels
Händels ö. död i Händels.
Meddelarskan om linnspråk Hanne Persson är född: Händels
i Händels i Händels ö. död 1892: Händels
i Händels i Händels ö. död 1892: Händels

Kp. 30 aug 1941.

Ellida Ahlsson 52 år
född i Händels

Lista 2: 16. sept. I

ACC. N.R. M. 7806:32.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Män som ladaugäids arbetare

3. Som pojarna i denna lista hörde så intimt samman med varann i listorna 2: 7 och 15. Att de ej något särskilt var, det blir endast en uppgöring.

3. Som allmänna var kan säga att komnorna mjölkade i männen fodrade i skotte djuren i övrigt utom män de skulle ha något särskilt till ingivning. De hursu god folk skotte djuren om det g. de moga med arbetsföreläringar underlagades mjölkningen, som aldrig i äldre tider utfördes av män, o sällan för 1890-talet eller 1900.

4. Det var här en naturlig sak att männen skulle deltaga i ladaugäids arbetet: det var alls inte något skam för männen att deltaga, det hände till och med att det skulle vara så, o det skulle förefallit lika naturligt här om pojarna skotts fodring i godsting som det är naturligt att de gör det i ladaugäids arbetet. Men dock en ryttare-syster: äldre tider räknade till de mindre ansedda.

Wok
2

Lista n: 15. del I ACC. N:R. M. 7806:33.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Minderwändigt arbete.

1. A. Angående denna fråga måste man skapa gränser: Här avseende: Hovvis - den senare ärendebonden
ö den jätsägande bonden, samt bonderna: Skogs bygden
i mellan bygden i i slättbygden. De sammankalla g:sa
det är gittuist så att de gränser ö angiva någon
särskild gård eller by, men Håstbyholm i Jndberge
gårder ha ju varit Hovvis - i senare epoken lydande kommit.
men så har i senare delen av 1800-talet även slättbygden
dett sin prägel på skapat välsittande bland Jndbergs bönder
vilket nog djupt längre om ut i Håstbyholm. Skiktet av
slätts bonden i den jätsägande är ju de samma, men:
äldre till måste ha varit biddade för att komma till sin
rätt till kan slätts bondens djuphet spåras upp: övergång
bygden om kan varit jätsägande, i gammal slätt skap slätt
i förbindelse med den egentliga slätts befolkning i
sydöstra delen av häradet.

B. Därför kan g: angör något särskilt ställe de olika typer

avsk

Skript d. 13

ACC. N.R. M. 7806:34

2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

komma fram, det är alldeles omöjligt att dra en geografisk gräns i detta fall, man måste även gå ut ifrån buren i överskådande ställning.

2. A. De i det efter följande beskrivna bönderna förhållande g. vanligtare till större ställen än på 40-60 hedar för att kunna arbeta under sin värdighet, om de vore så rimmade.

B. Den ekonomiska ställningen inverkar såväl på tröjen på bondens dygdet, i kedan skapade anseende, men senare, på 1820-80 talen har till stor del lusten att ofta likna de socialt högre ståndet bortom det blivit det be- stämmande i verksamhet och utveckling. Tankar ö. åsikter, gammaldags stabilitet brukar ligga i förakt för ar- betet i ibland vändigt levnadssätt. Den ene bonden kunde abba i vändiga sine arbetare, medan den andre inga- tade i sig mer på dem, som varande mindre värde, just därför att de skötte hans arbete. I stället de olika sätten att se på arbetet vid de rida under 1870-80-tal. 6. Liknade även den en följande se med på den som hade en

avskrift

Skt I d. 13.

ACC. NR. M. 7806:35.

3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

utfrå en mindre ansett arbete om han var så rindad, med en annan fr. sådd om T. ee. en vaktgike, som ofta i hode det på gott.

3. Hode bonden av naturen arbetslust, kunde han gå utan mål av i en i ställe med andras arbete eller syssla med något hobby, hädgårdarbete, smickeri e. d. men den gjälsägande ståttsbonden kan jag aldrig fr. det. gjäls arbete i jorden, kan hode folk mig att upstade det. En i annan hode gjäls sina stäcker Var kan av dem som inte gjade någonting prästade kan bröt en del av sin tid med grannar i samma ställning.

"Gälskvarnarna": samma ställning i av samma åsikt på på samma sätt på arbetet. De som ville efterlikna "de fina" såg, med på arbetet i den som utfrå det i uppskade ma fricker till samma liv, de friger inte eftermera den som arbetade.

På 1860-70 Taler, när bodots resandest blev en brunn även bland bönderna, kunde på smiliga ställen, bondkustna

avsk

Skrift I d. 15

ACC. N:R. M. 7806:36.

4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i dottrar ligga bröda om sommarne, medan pigorna fringo. Många
huset hemma, i mörken såldes till lag, medan de ägarna
skulle arbetet ute. Dottrarna förstades att ringa alla arbetet
i dess utövare i visst medan vid 12 års ålder ganska väl
vilka de skulle "extemera" eller ej. Det gick T.o.m. så långt att
de ej fringo att sig mätta på goss bort för att de skulle bli
mätta i sina. Om de gingo i vanlig skola i ej hade information
kunde det mycket väl förekomma att de tillgick mer än de
fattigare barnen, därför att de ej fringo tillräckligt med sig
i gräns därifrån att de oro kungliga. Detta medan i goda
staten barnen tillgick en anordnarens barns riktiga
mestade vid samma tid. Det var på rätt sätt förskott för
arbetet som var skuld till att man undantogs barnen mätta
de fringo ej se ut som arbetande människor när de ej
bros arbedde att utföra något arbete, utan att vilka inne
i varse friga (Chimnors Kama Baykonis uppgiften från Hjärt har haft)
konerna ville man gärna ha att gå läsvägen om någon möj-
lighet fanns, ofta utan lust i fallerhet i med miss lyckan

avsk

Skt L. L. 15

ACC. N.R. M. 7806:37.

5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som följd i den jämte förakt för allt det som de verkliga bönder
hemma i. Det var ofta vad jag kan förstå mestadels som jämt
berga de för föräldrar. Detta är den kategori av bönder som
ansåg arbetet som böder ihop med deras egen samhällsstä-
ning för mindervärdigt. Raka motsatsen kunde finnas jä-
vids, även den förad med bondstället, men är annat det,
man var stolt över att vara bonde i stället för oförstärkt
fin den jäms gruppen. Man var "gammal i gosedig" emot dem
som skötte arbetet. Man följde då nog arbetets gång i
konsterna deltog i inrättningar arbetet i skottet konstbaser i sparn
även i d. lönnerna deltog i utrustningsarbetet i drifarna arbetade
med konstiga rysslor. Den riktiga tillgången på tjänstefolk
gjorde att konstnerfolket i tryg det i arbetet som i senare tid,
men man ansåg det i för mindervärdigt. Jag minns hur
man i min barndom på 1890-talet i Hagen av 1900-talet förändrade
sig när böndern själva började gå bak plögen i de 40-60-talen stäl-
lounge av de människor som gick upp i förströkt till förakt för
arbetet och stället som andra tjänare, andra ha kallat jämt

avsk.

vid min ämbets lott ut. De barnen har nu i alla gåt i prä-
 sternas församling i allmoget kommit att passa in i vår tid. Andra ha
 blivit helt olika. Strukturer: prästernas föreställningar att de
 skulle kalla mig för goda att arbeta i gått tillika med tjä-
 narna i arbetet. Till deras egen mytten under de tider som kom
 jag minns själv hur man med förvåning talade om den
 "gärningen" som inte ville mig för god att lösa gårdar &c.
 Den nämnda prästgruppen kunde mig rent av generad om
 deras barn visade lust att delta i: kroppsliga av vad
 slag det var. I försökte med all makt kalla dem bort från
 ifrå, medan den andra satte en ära i arbetet i ända till
 på sin värdighet, men visade sig ofästende för den förstnämnda
 beteende i föraktade deras stånd att ifrå tillika folk en
 andra samhälls stånd. Sedan var ställningar bland de
 själägande bruderna fram till 1890 till i något närmare
 jag kunde själv se en mycket förmögen bruderna med
 stället till tale om att hennes pojke, när han kom hem från
 skolan fyra kläder i guld: ledugården för att gödska, ty det

avskat.

Likt. I s. 15

ACC. N:R. M. 7806 :39.

7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Var hans syfte i han skulle väntas vid att vara med, det var
ingen skam att arbeta, medan en annan man såg budna
i upskade på väsen i lyckte att det kunde inte för någon till
som hade folk att sköta de om de inte hållt sig för goda till
det. Kallheten fanns hos både dessa kvinnor men verkade
olika jämfört även med svaren i lista nr 4.

En mellanbyggd kvinna i den andra - kvinnan var klass-
skilnad i åsikterna om arbetets nödvändighet g. så
utpräglad, men var mera lika botten, men den rika
tillgången på arbetskraft gjorde att den lilla hjälpen även
här fick utföra större delen av arbetet, men kvinnorna del-
tog i det husliga arbetet i sina egna stammar, mera som
jämbarn.

I skogsbygden i längre tillbaka i tiden, under hovens
tid (i Gardslöns ända in till 1860-talets slut) var klass-
skilnad ännu mindre, de fåga böndernas små gå-
rdar - tjänst tillika med husvärdar.

Vid arbetsutskapen behöfver både: lie (li) plejel,

avsk

Skript I L. 15

ACC. N:R. M. 7806:40.

8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

viska i Tynga (Tynga) manfolken till, medlen inöron, oförst
en personlig tillhörighet, men eller mindre utvid, var en verktyg
för korimor, liksom alla inverkan verktyg i marken.
Det skulle emellertid mindre användigt i opassande. Till grad
om en kort dyrtid med inverkan arbetet i använd korimor
verktyg. I hella fick korimorna lägga sig i männens
nyssor, men där var dock en gränser så skarp markerad,
ty när folket gick "till hova" fingo även korimorna använda
till Tynga. i i. Till som jag minns kunde man på handlagat
en använd Tynga se en korimor varit med att gå till
hova. De var även i mindre bruksningsdelen arbetet
mindre nogt uppselat. Ett enda av de "husliga" verk-
tygen har manna (eller drängen) använd i det är tröd-
kniven. Det kan nämligen varit så att kniven skulle
skäras vid brödet av drängen där drängen fanns i på om-
liga platser av husbröden ända in i början av 1900-talet.
Det var opassande för en kort att skära korimorpseln ute
så väl som inne, men också en skär för korimorfolken om

avskat

de lätts den gås det, det var mindervärdigt å ömse sid.
i högre grad än om en kvinna utförde en hantls arbete.
En hantl skulle aldrig stå sig till en kof på att nyjölta
på 1800-talet, så att någon sett honom, det var mindervärdigt å spassande i högre grad.

5. Att vakta kreaturen från jorden, när allmänningar fanns
här till en till, men under tiden som här avser 1830-1900
vaktes de av vaktpojken, ofta en 6-8 åring förste
tjänst under tiden 1830-70. Han skulle vakta både kof
och gås i det ensågs under en ukeens bändighet att
sköta detta arbete som han var bruk på 1890-talet. Flickor
på samma ålder fick passa bondens barn. På så sätt
fingo barnens barnen tidigt att att hjälpa föräldrarna i
och att vakta vinn uppdrag att den som g' ensågs draga till
något annat, ö vinn-ryktare var inte vidare annat
uppdrag i g' heller gårdarnas "hönor-kadorna" var
vilken mycket för något. Rockarens ycke var minst av
sitts av alla "Hälslekter" var nog också något detsamma.

avsk

Schl. I L. 15

ACC. NR. M. 7806:42.

10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

B. Här omnämnda drag in allmogens åsikt under tiden
1850 till 1900.

C. Den omfattade klymningen av den svenska bondeblessens
sociala begrepp i livsföringens icke ständiga förändringar
jag kunde spåra för en på 1860-70-talet. Först tycks
det endast ha varit försörjningsförhållandena som varit
det avgörande med avseende på det här efterfrågade.

D. Efter 1900 har allt blivit annorlunda. Bonden har
mer i mer gått med i allt arbete i de nyss skapade
ansett mindre värdefulla ha varit anseende. De som för
ryktaren en ganska främlig titel i samhället bland de
minst ansedda yrkeslösa alla. Övergången från förra
till renare hälften av 1800-talet har varit mer omdä-
ligt i detta som i andra avseenden.

E. Loger man ha varit mina gamla anförare födda på
1840 i 50-talet i nu avlidna. Uppgifterna är från hela sidan
delen av härader. Uppträdde den 30 aug 1941 av
Elida Olsens, konstig Minna, född i Minna 1888.

avsk.

Lista n: 16 lch. I ACC. N:R. M. 7806 : 43.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Arbetsbyten

Fartän det ej är efterprövat vill jag ändå nämna några
förfärliga de man gjorde arbetsbyten, de det ju delvis in-
gick i de som som lämnade de föregående varan.
Hälses arbetet kallades ibland för gille s.s. de följande näm-
da bydegille, klinggille, kerdegille. Så hade man resor-
gille när timran restes till en nytt hus : skog-gille
när man fluss grannar i lag, kunde det ofta gå
länga vägar till skogen för att fälla träd (skoga) : bera
hem vederna. Ofta var det byalaget som hjälptes åt. Så
får man inte glömma knoppbegningarna som inte var det
minst viktiga alla sådana gemensamhetsarbeten slutade
med gille. Bådar. När det brant för någon bar byalaget
dit mat o kläder åt såväl arbetsfolk som tjänare o gar
att den hjälp man kunde (ex. p. Linderby 1872) Förming bars
alltid det där gille skulle stå. Gula-skorna var ett slags
sammanslag gillen bland ungdomen, majgillen likaså.
Lundström den 7 sept 1941. Elvika Oskarson född 1889.

avskr. / s.

ACC. N:R. M. 7806:44.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Elida Oulsson
 Härad: Wimmerby Adress: R. 5 Söndrup
 Socken: Skump, Söndrup, Gidsbärr berättat av:
 Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Teckningen på motsäende sida, som inte alls får betraktas som någon karta över Wimmerbys härad, utan endast som en schematisk teckning, avser ett på ett något så när bestämt sätt visa, för det första vad jag menar med storgbyggd, övergång i mellanbyggd i slätten. Landsvägen i norr utgör här en ungefärlig gräns mellan de förra ^{här} och den med gult avdelade delen är den jag avser med Skump, Söndrup, Gidsbärr m. fl. socknar. i den jag känner mest i detalj, dels min den sydöstra delen där. De gula prickarna i Skump, Söndrup är min hemort i den gula punkten i Gidsbärr min mors i hvar för sig hemort. Från den bemärkta platsen i S. Abg. har jag ett i allt minne berättat om min mor från den tid på 1820-talet när hon föddes där, då som på punkten i Lindby, samma tid. Från Jordburg har jag många egna minnen o. många uppgifter genom minne o. gamla.

se på sidan

Torna h.-sk. 7806: 45.
Skogsbygden

